

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 8 2021

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDE I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.....	2
Straffrätt	2
Prövningstillstånd i hovrätt för fråga om verkställighet av tysk påföljd	2
Skatterätt.....	3
Omvärdering av beskattningsunderlaget för tjänster till marknadsvärdet kräver att en jämförbar omsättning kan fastställas	3
Fråga om rätt beskattningsmyndighet för importmoms.....	5
EU-DOMSTOLEN.....	5
Avgöranden rörande Sverige	5
Polen kunde inte ingå ad hoc-skiljeavtal med samma innehåll som en mot unionsrätten stridande skiljeklausul	5
Förslag till avgöranden rörande Sverige	8
Institutionell rätt och allmänna principer	8
En avdelning av Polens högsta domstol kan förklara att en annan avdelning i samma domstol inte är att anse som en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag	8
Ingen rätt enligt GDPR till anonymitet i en rättegång, enligt generaladvokaten... ..	9
Processrätt.....	11
Nationell sistainstans inte skyldig att begära förhandsavgörande angående fråga som skulle innebära att saken på ett enligt nationell rätt otillåtet sätt ändras	11
Skatterätt.....	12
Konkurrensrätt m.m.....	12
Talan om skadestånd mot dotterbolag för moderbolagets kartellsamarbete	12
Inre marknaden och fri rörlighet	14
Finska böter för underlåtenhet att medföra handlingar som styrker nationalitet alltför kraftiga	14
Straff- och civilrättsligt samarbete	16
Samtycke av person som överlämnats enligt en europeisk arresteringsorder för ytterligare lagföring kan inhämtas i den utfärdande medlemsstaten.....	16
Översättning av beslut om böter kan krävas för erkännande och verkställighet enligt rambeslutet	18
Informationssamhället	19
Arbetsrätt	20
Konsumenträtt.....	20
Migrationsrätt	20
Miljö rätt	20

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	20
NYA MÅL.....	20
Högsta domstolen begär förhandsavgörande i mål om vårdnad av barn	20
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	20
FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET	20
Lagrådsremiss Fjärde järnvägspaketet.....	20
Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem – lagrådsremiss.	21
Nya mervärdesskatteregler om vissa förvärv som görs av EU-organ med anledning av covid-19-pandemin - Prop. 2021/22:35	21
EU:s förordning om terrorism-innehåll på internet – frågan om behörig myndighet	22

INLEDNING

I årets åttonde Nyhetsbrev, som avser oktober månad 2021, rapporteras bl.a. ett förslag till avgörande av generaladvokat Bobek, rörande formerna för kontroll av domstolars hantering av personuppgifter. Se under Institutionell rätt och allmänna principer.

Huvudnumret ur svensk synvinkel är måhända EU-domstolens svar på Högsta domstolens fråga i målet PL Holdings, som är en uppföljare till avgörandet i målet Achmea, rörande tillåtligheten av skiljeklausuler i avtal där medlemsstat är part. På det europeiska planet förefaller historien om Polens bristfälliga domstolsväsende tyvärr aldrig ta slut – ett nytt avgörande i ämnet rapporteras i notisform under Institutionell rätt och allmänna principer. När det gäller mer handfasta juridiska frågor noteras bl.a. ett avgörande om skadeståndsskyldighet inom koncerner i anledning av konkurrensrättsliga överträdelser och ytterligare klargöranden avseende nationella sinstansers skyldighet att begära förhandsavgörande, de s.k. Cilfit-kriterierna.

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Straffrätt

Prövningstillstånd i hovrätt för fråga om verkställighet av tysk påföljd

Högsta domstolen har i beslut den 12 oktober 2021 i mål Ö 5560-21 meddelat prövningstillstånd i hovrätten för ett mål rörande frågan om tillämpningen av 3 kap. 4 § 7 lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen på ett beslut att omvandla påföljder i tidigare domar till en gemensam påföljd. Det saknas enligt HD tillräcklig vägledning rörande tillämpningen av bestämmelsen i ett sådant fall.

Kriminalvården beslutade att ett tyskt domstolsbeslut skulle erkännas och verkställas i Sverige. Klaganden gjorde gällande att det förelåg hinder mot verkställighet av beslutet. Tingsrätten fann att det inte förelåg något hinder mot erkännande och verkställighet och delade Kriminalvårdens bedömning. Överklagandet avslogs. Hovrätten gav inte prövningstillstånd, vilket HD nu ändrar på.

Skatterätt

[Omvärdering av beskattningsunderlaget för tjänster till marknadsvärdet kräver att en jämförbar omsättning kan fastställas](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 4 oktober 2021 i mål 2058-20 och 2059-20, ref 53, prövat frågan om det finns förutsättningar för att fastställa beskattningsunderlaget för byggherre- och entreprenadtjänster med stöd av bestämmelserna om omvärdering i 7 kap. 3 a § mervärdesskattelagen. Skanska Nya Hem AB (bolaget) och Skanska Sverige AB ingår i en mervärdesskattegrupp, Skanska Sverige AB Momsgrupp. Gruppen anses som en enda beskattningsbar person och den verksamhet som medlemmarna i gruppen bedriver som en enda verksamhet. Bolaget tecknade i augusti 2007 ett uppdragsavtal med bostadsrättsföreningen Fyrisäng om uppförande av flerbostadshus i Uppsala. Genom avtalet åtog sig bolaget att utföra byggherre- och entreprenadtjänster. Liknande avtal om uppförande av flerbostadshus ingicks i september 2007 med tre bostadsrättsföreningar i Stockholm, Snöflingan 1, 2 respektive 3. Bolaget ingick avtal om totalentreprenad med Skanska Sverige AB som åtog sig att uppföra byggnaderna i enlighet med uppdragsavtalen. Arbetena slutfördes under 2009. Föreningarna saknade avdragsrätt för ingående skatt som hänförde sig till tjänsterna. Skanska Mark och Exploatering Nya Hem AB (SMENHAB), som inte ingår i momsgruppen, överlät de fastigheter där byggnaderna skulle uppföras till bostadsrättsföreningarna. Enligt ett köpekontrakt som ingicks i december 2007 med bostadsrättsföreningen Fyrisäng överläts fastigheten för drygt 70 miljoner kr. Den sammanlagda köpeskillingen som föreningarna Snöflingan 1–3 betalade var cirka 227 miljoner kr. Dessa köpekontrakt ingicks samma dag som uppdragsavtalen. Den fastighet som överläts till Fyrisäng hade förvärvats från Uppsala kommun för 38 miljoner kr i december 2006. Detaljplanen hade vunnit laga kraft i oktober 2006. För den fastighet som sedan styckades av och såldes som tre fastigheter till föreningarna Snöflingan 1–3, var köpeskillingen 136 miljoner kr. Fastigheten förvärvades från Stockholms kommun i februari 2007. Detaljplanen hade vunnit laga kraft ett år tidigare. Skatteverket höjde genom efterbeskattning mervärdesskattegruppens utgående mervärdesskatt för redovisningsperioderna mars, juli, augusti och december 2009 samt påförde skattetillägg. Enligt Skatteverket understeg ersättningen för byggherre- och entreprenadtjänsterna marknadsvärdet för tjänsterna. Även övriga förutsättningar för att beräkna beskattningsunderlaget med utgångspunkt i marknadsvärdet bedömdes vara uppfyllda. Beskattningsunderlaget fastställdes därför till ett belopp som ansågs motsvara marknadsvärdet. Som motivering till att ersättningen för byggherre- och entreprenadtjänsterna skulle anses understiga marknadsvärdet angav Skatteverket att värdeökningarna på fastigheterna var orimliga. Normalt stiger värdet på mark för bostäder som mest i samband med att en detaljplan som tillåter bostadsbyggande beslutas. I förevarande fall har värdeökningen i stället varit som störst efter antagandet av detaljplanen. Det är enklare att beräkna marknadsvärdet för marken än för tjänsterna. Marknadsvärdet för tjänsterna är det totala priset minskat med marknadsvärdet för marken. Eftersom marken är såld till överpris och den totala ersättningen för mark och tjänster som bostadsrättsföreningarna har betalat får anses vara marknadsmässig, måste tjänsterna ha tillhandahållits till underpris.

Frågan i HFD:s mål är **om beskattningsunderlaget för en tjänst kan bestämmas till ett högre belopp än det belopp som säljaren har erhållit i ersättning, och som inte understiger kostnaden för att tillhandahålla tjänsten, med stöd av reglerna om omvärdering av beskattningsunderlag när det saknas en jämförbar omsättning.** HFD anförde att beskattningsunderlaget vid omsättning av varor och tjänster ska enligt 7 kap. 3 § 1 och 3 c § mervärdesskattelagen (1994:200) som huvudregel beräknas med utgångspunkt i ersättningen. Med ersättning förstås allt det som säljaren har erhållit eller ska erhålla för varan eller tjänsten från köparen eller en tredje part. Bestämmelserna motsvaras av artikel 73 i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG). Av 7 kap. 3 a § mervärdesskattelagen framgår dock att beskattningsunderlaget ska beräknas med utgångspunkt i marknadsvärdet om ersättningen är lägre än marknadsvärdet. Därutöver krävs att köparen inte har full avdragsrätt eller återbetalningsrätt, att säljaren och köparen är förbundna med varandra och att den skattskyldige inte kan göra sannolikt att ersättningen är marknadsmässigt betingad. Dessa bestämmelser motsvaras av artikel 80 i mervärdesskattedirektivet. Bestämmelserna om omvärdering av beskattningsunderlaget utgör undantag från huvudregeln om att beskattningsunderlaget utgörs av den ersättning som säljaren har erhållit och ska därför tolkas restriktivt (Balkan and Sea Properties och Provadinvest, C-621/10 och C-129/11, EU:C:2012:248, punkt 45). Enligt huvudregeln i 1 kap. 9 § mervärdesskattelagen förstås med marknadsvärde hela det belopp som köparen av en tjänst, i samma försäljningsled som det där omsättningen av tjänsten äger rum, vid tidpunkten för omsättningen och i fri konkurrens, skulle få betala till en oberoende säljare inom landet för en sådan tjänst. Om ingen jämförbar omsättning av tjänster kan fastställas, utgörs marknadsvärdet, enligt undantaget i andra stycket, av ett belopp som inte understiger säljarens kostnad för att utföra tjänsten. Motsvarande bestämmelser finns i artikel 72 i mervärdesskattedirektivet.

HFD framhöll att det är ostridigt att den sammanlagda ersättning som respektive bostadsrättsförening har betalat för fastigheten och för tjänsterna enligt uppdragsavtalet är marknadsmässig samt att den ersättning som Skanska Sverige AB Momsgrupp har erhållit för tjänsterna enligt uppdragsavtalet inte understiger gruppens kostnader för att utföra tjänsterna. För att med tillämpning av bestämmelserna om omvärdering av beskattningsunderlaget påföra mervärdesskattegruppen mer utgående mervärdesskatt än vad den har deklarerat ska Skatteverket visa att den ersättning som gruppen erhållit för de aktuella tjänsterna understiger tjänsternas marknadsvärde (HFD 2014 ref. 40). Definitionen av begreppet marknadsvärde i 1 kap. 9 § mervärdesskattelagen gäller generellt vid tillämpningen av lagen. Det innebär att ett marknadsvärde enligt 7 kap. 3 a § inte kan bestämmas på något annat sätt än det sätt som anges i definitionen. Av detta följer att **en förutsättning för att omvärdera beskattningsunderlaget för tjänsterna, enligt respektive uppdragsavtal till ett belopp som motsvarar marknadsvärdet enligt huvudregeln i definitionen, är att en jämförbar omsättning kan fastställas.** Skatteverket anger att verket inte kan fastställa en jämförbar omsättning för de i målen aktuella tjänsterna. Det **har därmed inte visats att den ersättning som mervärdesskattegruppen har erhållit från respektive bostadsrättsförening är lägre än marknadsvärdet.** Överklagandet ska därför avslås.

[Fråga om rätt beskattningsmyndighet för importmoms](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 7 oktober 2021 i mål 6670-19, Ref 54, prövat bl.a. en fråga om rätt beskattningsmyndighet för importmoms.

Mars Logistics, med säte i Turkiet, var huvudansvarigt för transiteringsförfarandet när fyra containrar med tv-apparater transporterades till Sverige från Turkiet, via Italien.

Varorna anmäldes inte till tullen vid införseln till Sverige i januari 2017 utan transporterades direkt till importören, Grundig Nordic AB. Efter förfrågan från Tullverket inkom Grundig, genom ombud, med tulldeklarationer i februari 2017. I och med att varorna hade undandragits från tullövervakning uppkom en tullskuld.

Tullverket beslutade i mars 2017 att påföra Mars Logistics tull med sammanlagt ca 600 000 kr och mervärdesskatt med sammanlagt ca 1 200 000 kr.

Enligt 1 kap. 1 § första stycket 3 mervärdesskattelagen (1994:200) är import av varor till Sverige mervärdesskattepliktig. 20. Av 2 kap. 1 § tullagen (2016:253) framgår att mervärdesskatt vid import ska fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte något annat föreskrivits. Enligt 2 § ska mervärdesskatt inte tas ut enligt tullagen utan i enlighet med skatteförfarandelagen (2011:1244), bl.a. om deklaranter eller, om deklaranter är ett ombud, den för vars räkning ombudet handlar är registrerad till mervärdesskatt i Sverige vid tidpunkten för beslutet om fastställande av tull och agerar i egenskap av beskattningsbar person enligt mervärdesskattelagen vid importen.

Mervärdesskatt ska inte tas ut enligt tullagen om det finns en deklarerant och denne är registrerad till mervärdesskatt i Sverige vid tidpunkten för beslutet om tull och agerar i egenskap av beskattningsbar person enligt mervärdesskattelagen. Grundig hade innan Tullverket fattade sitt beslut inkommit med en deklARATION och det fanns således en deklarerant vid den tidpunkten. Annat har inte framkommit än att Grundig är registrerad till mervärdesskatt i Sverige och agerar i egenskap av beskattningsbar person. Mot bakgrund av detta ska mervärdesskatt inte fastställas med tillämpning av tullagen. Det var således felaktigt av Tullverket att besluta om mervärdesskatt. Bolagets överklagande ska därför bifallas och Tullverkets beslut om mervärdesskatt upphävas.

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 1 oktober – 31 oktober 2021 meddelat [57 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [10 domar](#) från stora avdelningen. [En](#) av dessa domar rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol eller talan om fördragsbrott mot Sverige. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [23 förslag](#) till avgöranden. Inget av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

Avgöranden rörande Sverige

[Polen kunde inte ingå ad hoc-skiljeavtal med samma innehåll som en mot unionsrätten stridande skiljeklausul](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 26 oktober 2021 i mål C-109/20, PL Holdings, prövat en begäran om förhandsavgörande från Högsta domstolen angående tolkningen av artiklarna 267 och 344 FEUF. Begäran har framställts i ett

mål mellan Republiken Polen och PL Holdings Sàrl, angående behörigheten för ett skiljeorgan som meddelat två skiljedomar i tvisten dem emellan.

PL Holdings är ett bolag bildat enligt luxemburgsk rätt och registrerat i Luxemburg. Under åren 2010–2013 förvärvade PL Holdings aktier i två polska banker, vilka fusionerades år 2013. PL Holdings kom att äga över 99 procent av aktierna i den nya banken. I juli 2013 beslutade finansstillsynsmyndigheten, en myndighet under polsk rätt som har i uppdrag att utöva tillsyn över banker och kreditinstitut i Polen, att upphäva PL Holdings rösträtt för aktierna i banken och tvångsförsälja dessa. PL Holdings inledde ett skiljeförfarande mot Republiken Polen vid en skiljenämnd som utsetts vid SCC (nedan kallad skiljenämnden). I sin påkallelsekrift åberopade PL Holdings artikel 9 i investeringsavtalet till stöd för skiljenämndens behörighet, och yrkade att Republiken Polen skulle förklaras ha brutit mot investeringsavtalet och förpliktas att betala skadestånd. Republiken Polen svarade på påkallelsen och uttryckte sin avsikt att bestrida att den på ett giltigt sätt hade samtyckt till det skiljeförfarande som inletts av PL Holdings. Efter att käromål ingivits bestred Polen i sitt svaromål skiljenämndens behörighet med motiveringen att **PL Holdings inte var att betrakta som en ”investerare”** i den mening som avses i investeringsavtalet. I en senare skrivelse anförde Polen ytterligare ett argument för att bestrida skiljenämndens behörighet, nämligen att **skiljeklausulen i artikel 9 i investeringsavtalet stred mot unionsrätten**. Skiljenämnden förklarade i särskild skiljedom sig behörig med stöd av artikel 9 i investeringsavtalet. Den meddelade slutlig skiljedom i vilken PL Holdings talan bifölls.

Republiken Polen väckte talan vid Svea hovrätt och yrkade att skiljedomarna skulle förklaras ogiltiga eller upphävas, och gjorde gällande att artiklarna 267 och 344 FEUF hindrar att en tvist mellan en investerare från en medlemsstat och en annan medlemsstat angående investeringar väcks vid ett skiljeorgan. Artikel 9 i investeringsavtalet strider därför mot unionsrätten, vilket innebär att skiljedomar som meddelas med stöd av denna artikel strider mot grunderna för unionens rättsordning och därmed är ogiltiga i enlighet med 33 § första stycket 1 och 2 skiljeförfarandelagen. Polen invände dessutom inom den frist som anges i 34 § andra stycket skiljeförfarandelagen mot skiljenämndens behörighet med hänvisning till att artikel 9 i investeringsavtalet var ogiltig. För det fall en tillämpning av 34 § andra stycket skiljeförfarandelagen skulle leda till att Republiken Polens behörighetsinvändning inte kan prövas, ska bestämmelsen inte tillämpas eftersom den hindrar unionsrättens fulla verkan. Slutligen hävdade Polen att den inte hade avstått från att invända att skiljenämnden saknade behörighet och att dess agerande efter det att PL Holdings påkallat skiljeförfarande inte kunde tolkas som en underförstådd avsikt att ingå ett ad hoc-skiljeavtal med bolaget, separat från skiljeklausulen i artikel 9 i investeringsavtalet. **PL Holdings gjorde bl.a. gällande att parterna ingått ett sådant ad hoc-avtal.**

Svea hovrätt ogillade Polens talan i första instans. Hovrätten fann att domen av den 6 mars 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), förvisso var tillämplig på tvisten och att artikel 9 i investeringsavtalet därför är ogiltig och, följaktligen, att även det stående anbudet från Republiken Polen till investerare från andra medlemsstater om att tvister med anledning av investeringsavtalet ska avgöras i skiljenämnd är ogiltigt. Den ogiltigheten hindrar emellertid, enligt hovrätten, inte en medlemsstat och en investerare från en annan medlemsstat från att i ett senare skede ingå ett ad

hoc-skiljeavtal om samma tvist. Ett sådant ad hoc-skiljeavtal har sitt ursprung i den gemensamma partsviljan och har ingåtts enligt samma principer som ett kommersiellt skiljeförfarande. Hovrätten bedömde vidare att skiljedomarna innefattat prövning av frågor som får avgöras av skiljenämnd och att innehållet i skiljedomarna inte heller stred mot ordre public. Det fanns därför enligt hovrätten inte skäl att ogiltigförklara domarna med stöd av 33 första stycket 1 eller 2 skiljeförfarandelagen. Avgörandet överklagades till HD, som fann det klarlagt att skiljeklausulen i artikel 9 i investeringsavtalet strider mot unionsrätten. HD begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen fann att HD ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 267 och 344 FEUF ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning som tillåter en medlemsstat att med en investerare från en annan medlemsstat ingå ett ad hoc-skiljeavtal som gör det möjligt att fortsätta ett skiljeförfarande som inletts med stöd av en skiljeklausul med samma innehåll som detta avtal, vilken återfinns i ett internationellt avtal ingånget mellan dessa båda medlemsstater och vilken är ogiltig på grund av att den strider mot nämnda fördragsartiklar.

EU-domstolen konstaterade inledningsvis att det är HD:s uppgift att fastställa om Polen verkligen ingått ett ad hoc-avtal, men påpekade bl.a. att den enda grund för skiljenämndens behörighet som PL Holdings åberopat i påkallelseskraften var artikel 9 i investeringsavtalet. Det ankommer på HD att beakta de invändningar som Polen framställt under hela skiljeförfarandet för att kunna fastställa om det funnits en vilja att ingå ett ad hoc-skiljeavtal med identiskt innehåll som skiljeklausulen i artikel 9 i investeringsavtalet, trots att skiljeklausulen i den artikeln och följaktligen den rättsliga grund som PL Holdings åberopat för att inleda skiljeförfarandet var ogiltiga. "Den hänskjutande domstolen ska särskilt försäkra sig om att PL Holdings påkallelseskraft ..., tillsammans med Republiken Polens efterföljande agerande, gör det möjligt att tydligt sluta sig till att det finns ett ad hoc-skiljeavtal mellan denna investerare och Republiken Polen och att medlemsstaten således på ett ändamålsenligt sätt har kunnat bestrida giltigheten av detta avtal vid skiljenämnden."

EU-domstolen har slagit fast att artiklarna 267 och 344 FEUF ska tolkas så, att de utgör hinder för en bestämmelse i ett internationellt avtal mellan två medlemsstater, enligt vilken en investerare i den ena medlemsstaten, om det uppstår en tvist om investeringar i den andra medlemsstaten, får inleda ett förfarande mot sistnämnda medlemsstat vid en skiljenämnd, vars behörighet den medlemsstaten är skyldig att godta (dom av den 6 mars 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, punkt 60). Det är utrett att skiljeklausulen i artikel 9 i investeringsavtalet, precis som den i målet Achmea (dom av den 6 mars 2018, C-284/16, EU:C:2018:158), kan leda till att ett skiljeorgan avgör tvister som kan avse unionsrättens tillämpning eller tolkning. En sådan skiljeklausul är således ägnad att undergräva såväl principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna som bevarandet av unionsrättens särdrag, som säkerställs genom förfarandet för förhandsavgöranden enligt artikel 267 FEUF.

Klausulen är således inte förenlig med principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 första stycket FEU och undergräver unionsrättens autonomi. Vidare kunde artikel 9 i investeringsavtalet, från och med dagen för Republiken Polens anslutning till unionen den 1 maj 2004, dessutom inte längre utgöra grund för ett skiljeförfarande mellan en investerare och denna medlemsstat. Om en medlemsstat som är part i en tvist som kan avse unionsrättens tillämpning och tolkning tilläts att hänskjuta tvisten till ett skiljeorgan med samma egenskaper som det som anges i en ogiltig skiljeklausul i ett

sådant internationellt avtal som det som avses i punkt 44 ovan, genom att ingå ett ad hoc-skiljeavtal med samma innehåll som nämnda klausul, skulle detta i själva verket innebära ett kringgående av medlemsstatens skyldigheter. Frågan huruvida grunden för ett skiljeorgans behörighet är giltig, sett till artiklarna 267 och 344 FEUF, kan vidare inte vara beroende av hur parterna i tvisten i fråga agerar. Det ankommer på den nationella domstolen att bifalla ett yrkande om ogiltigförklaring av en skiljedom som meddelats med stöd av ett skiljeavtal som strider mot artiklarna 267 och 344 FEUF och mot principerna om ömsesidigt förtroende, lojalt samarbete och unionsrättens autonomi.

Frågan besvarades således jakande:

Artiklarna 267 och 344 FEUF ska tolkas så, att de utgör **hinder för en nationell lagstiftning som tillåter en medlemsstat att med en investerare från en annan medlemsstat ingå ett ad hoc-skiljeavtal som gör det möjligt att fortsätta ett skiljeförfarande som inletts med stöd av en skiljeklausul med samma innehåll som detta avtal, vilken återfinns i ett internationellt avtal ingånget mellan dessa båda medlemsstater och vilken är ogiltig på grund av att den strider mot nämnda fördragsartiklar.**

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

[En avdelning av Polens högsta domstol kan förklara att en annan avdelning i samma domstol inte är att anse som en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 6 oktober 2021 i mål C-487/19, W.Ż., prövat en begäran om förhandsavgörande från Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (Högsta domstolen (tvistemålsavdelningen), Polen) angående tolkningen av artiklarna 2, 6.1, 6.3 och 19.1 andra stycket FEU, av artikel 267 FEUF samt av artikel 47 i EU-stadgan. Målet rör ett överklagande av en omplacering av en domare, mot domarens vilja, från en domstol till en annan. EU-domstolen konstaterade att en sådan omplacering mot domarens vilja kunde underminera **domstolarnas oberoende**. EU-domstolen konstaterade vidare att det var möjligt för den polska högsta domstolens tvistemålsavdelning att slå fast att den polska högsta domstolens avdelning "för extraordinär kontroll och offentliga angelägenheter", som har att pröva domarens överklagande av omplaceringsbeslutet, inte är en oavhängig och opartisk domstol som inrättats enligt lag i den mening som avses i artikel 19 andra stycket FEU, och att de beslut den meddelar är en nullitet.

Det fullständiga svaret på tolkningsfrågan lyder:

Artikel 19.1 andra stycket FEU och principen om unionsrättens företräde ska tolkas så, att en nationell domstol – som har att pröva en jävsinvändning som framställts i samband med att en domare vid en domstol som kan komma att tolka och tillämpa unionsrätten överklagat ett beslut varigenom denne, utan att ha lämnat sitt samtycke därtill, placerats om – ska, när detta är absolut nödvändigt utifrån rådande processuella omständigheter för att säkerställa unionsrättens företräde, anse att ett beslut, varigenom ett organ i form av ensamdomare i sista instans avvisat detta överklagande, är en nullitet, om det av en sammantagen bedömning av de villkor och

omständigheter som rådde då denne ensamdomare tillsattes framgår i) att denne tillsatts på ett sätt som uppenbart strider mot grundläggande bestämmelser vilka utgör en del av det aktuella domstolsväsendets upprättande och funktionssätt samt ii) att det aktuella tillsättningsbeslutets integritet undergrävts vilket gett upphov till rimligt tvivel hos enskilda rättssubjekt vad beträffar den aktuella domarens oavhängighet och opartiskhet, vilket innebär att detta beslut inte kan anses ha meddelats av en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag, i den mening som avses i artikel 19.1 andra stycket FEU.

[Pressmeddelande på engelska](#) har lämnats.

[Ingen rätt enligt GDPR till anonymitet i en rättegång, enligt generaladvokaten](#)

Generaladvokaten Bobek meddelade den 6 oktober 2021 förslag till avgörande i mål C-245/20, Autoriteit Persoonsgegevens, angående en begäran om förhandsavgörande från Rechtbank Midden-Nederland (lokal domstol, Nederländerna). Målet rör en bifallen begäran att lämna ut rättegångshandlingar till journalister, som begärt dessa för att kunna rapportera från en rättegång. Talan mot det beslutet förs av enskilda som gör gällande att detta innebär ett åsidosättande av EU:s dataskyddsförordning, som (märkligt nog) även på svenska har kommit att kallas GDPR, förordning 2016/679.

Generaladvokaten inleder med att citera Jeremy Bentham. Citatet återges på originalspråk: *"Publicity is the very soul of justice. It is the keenest spur to exertion, and the surest of all guards against impropriety. ... It is through publicity alone that justice becomes the mother of security. By publicity, the temple of justice is converted into a school of the first order, where the most important branches of morality are enforced ..."*.

Den fråga som målet i huvudsak (förutom några väldigt tekniska frågor) rör är alltså i vilken utsträckning GDPR är tillämplig i domstolars dömande verksamhet på frågor om utlämnande av personuppgifter. Förslaget finns i skrivande stund inte översatt till svenska.

Efter en muntlig förhandling i Raad van Staate (domstolen) fick en av parterna frågor av en journalist. Det framgick att journalisten fått rättegångshandlingar utlämnade av domstolen, vilket domstolens ordförande bekräftade. Parten begärde att den nederländska dataskyddsmyndigheten skulle agera. Den fann sig emellertid sakna behörighet och överlämnade ärendet till GDPR-kommissionen för administrativa domstolar, som är svarande i målet och som lämnar råd till bl.a. domstolen om hanteringen av klagomål rörande iakttagandet av rättigheter enligt GDPR.

Den hänskjutande domstolen hyste tvivel om huruvida **Raad van Staate agerade inom ramen för sin dömande verksamhet i den mening som avses i artikel 55.3 GDPR när den lämnade ut rättegångshandlingar till journalisten i fråga.**

Generaladvokaten konstaterade att GDPR är avsedd att tillämpas på medlemsstaternas domstolar och på all behandling av personuppgifter. I sagda artikel 55.3 GDPR sägs emellertid att **"tillsynsmyndigheterna ska inte vara behöriga att utöva tillsyn över domstolar som behandlar personuppgifter i sin dömande verksamhet"**. Det kan således konstateras att materiellt är GDPR tillämplig även på sådan verksamhet, men istället bör det, enligt skäl 20 GDPR, "vara möjligt att **anförtro tillsynen över sådan behandling av uppgifter till särskilda organ inom medlemsstaternas rättsväsen**, vilka framför allt bör säkerställa

efterlevnaden av bestämmelserna i denna förordning, främja domstolsväsendets medvetenhet om sina skyldigheter enligt denna förordning och hantera klagomål relaterade till sådan behandling av uppgifter”. I det aktuella nederländska systemet var det GDPR-kommissionen som anförtrots denna uppgift.

För att artikel 55.3 GDPR ska vara tillämplig krävs således dels att det sker en **behandling** av personuppgifter, dels att den sker **i domstolens dömande verksamhet**. Såsom GDPR kommit att tillämpas råder det enligt generaladvokaten ingen tvekan om att en handling som tas ifrån akten och kopieras utgör en behandling ”av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register” i den mening som avses i den mycket breda definitionen i artikel 2.1 GDPR. Efter att ha lämnat en inte helt kortfattad kritik av denna hållning övergår generaladvokaten till prövningen av ”det institutionella elementet”, vad som ska anses utgöra dömande verksamhet.

Som så ofta står skiljelinjen mellan dem som förespråkar en restriktiv tolkning (kommissionen), och de som förespråkar en extensiv sådan (alla andra) av vad som ska anses utgöra dömande verksamhet. Generaladvokaten intog den sistnämnda, extensiva positionen, bl.a. utifrån syftet med denna ordning, som i skäl 20 GDPR anges vara ”**i syfte att** säkerställa domstolsväsendets oberoende när det utför sin rättsskipande verksamhet, **inbegripet** när det fattar beslut”. Båda dessa uttryck – i syfte att och inbegripet – talar för en extensiv avsikt hos lagstiftaren. Uttrycket domstolens oberoende har i andra sammanhang, bl.a. de högaktuella avgörandena rörande domstolarnas självständighet i Polen, tolkats extensivt, så att de **innefattar domares möjlighet att utföra sitt arbete utan påtryckningar utifrån**. Det krävs alltså inte att det finns något samband mellan en behandling av personuppgifter och ett aktuellt mål för att artikel 55.3 GDPR ska vara tillämplig. Sammanfattningsvis anförde generaladvokaten följande i denna fråga (återges på engelska för att säkerställa ett korrekt innehåll):

“In summary, I propose that the concept of ‘acting in their judicial capacity’, within the meaning of Article 55(3) of the GDPR be approached from an institutional perspective (‘is it a court?’) that is then potentially corrected by a functional assessment of the type of activity at issue (‘what specific type of activity is the court carrying out?’). In the light of the objective laid down in recital 20 of the GDPR, the latter activity assessment should employ a broad interpretation of the concept of ‘judicial capacity’ that goes beyond mere judicial decision-making in an individual case. It must also cover all activities that may indirectly impact upon the judicial independence of the courts. As such, courts should, by default, be considered to be acting in a ‘judicial capacity’ unless it is established, as regards a specific type of activity, that it is of administrative nature only.”

Efter att därefter ha diskuterat konsekvenserna av detta resonemang i målet och konstaterat att ett överlämnade av handlingar lämnar generaladvokaten några avslutande synpunkter, som även om de i ovanligt hög grad är *obiter dicta* är det egentliga föremålet för intresset i detta mål. Den fråga som lurar i vassen i detta mål är om GDPR i någon mån innebär slutet för offentliga rättegångar. Bobek menar att så inte kan vara fallet – dömande verksamhet innebär att lyfta fram individualiserade detaljer i det offentliga ljuset. Så har det varit sedan romarrikets dagar, med undantag för en domare i *Parlement de Paris*, som år 1336 skrev till sina yngre kollegor att aldrig ange skälen för sina avgöranden – ”*For it is not good that anyone*

be able to judge concerning the contents of a decree or say "it is similar or not"; but garrulous strangers should be left in the dark and their mouths closed, so that prejudice should not be caused to others. ... For no one should know the secrets of the highest court, which has no superior except God ...".

GDPR innefattar således, enligt generaladvokaten, inte någon rätt till anonymitet i en rättegång, bl.a. av det skälet att sådan anonymitet försvårar allmänhetens granskning av domstolarnas dömande verksamhet.

Avslutningsvis diskuteras frågan hur ett prövningsorgan – en GDPR-domstol, intern eller inte – kan vara förenlig med kravet på oberoende domstolar i artikel 47 i stadgan.

Förslaget till avgörande finns ännu inte översatt till svenska. Länken i rubriken är till den engelska språkversionen.

Processrätt

[Nationell sistainstans inte skyldig att begära förhandsavgörande angående fråga som skulle innebära att saken på ett enligt nationell rätt otillåtet sätt ändras](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 6 oktober 2021 i mål C-561/19, Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi, prövat en begäran om förhandsavgörande från Consiglio di Stato (Högsta förvaltningsdomstolen, Italien) angående tolkningen av artiklarna 2 och 3 FEU, artiklarna 4.2, 9, 26, 34, 101.1 e, 106, 151–153, 156 och 267 FEUF, artiklarna 16 och 28 i EU-stadgan samt stadgan om sociala rättigheter. Begäran har framställts inom ramen för en tvist om offentlig upphandling, där **en begäran om förhandsavgörande från samma domstol tidigare besvarats av EU-domstolen**. Målet refereras här avseende **omfattningen av skyldigheten för sista instans att begära förhandsavgörande** i en sådan situation.

Föremålet för den tidigare begäran om förhandsavgörande rörde tillåtligheten av prisjusteringar inom ramen för upphandlade avtal, där EU-domstolen uttalat att direktiv 2004/17 och de allmänna principer som ligger till grund för detta ska tolkas så, att de inte utgör hinder mot nationella bestämmelser som inte föreskriver någon regelbunden prisjustering efter tilldelning av kontrakt inom de sektorer som omfattas av detta direktiv. EU-domstolen vägrade vidare besvara vissa frågor.

Efter det att EU-domstolens förhandsavgörande meddelats höll den hänskjutande domstolen förhandling. Inför denna begärde sökanden att ett nytt förhandsavgörande skulle begäras, angående vissa frågor som inte besvarats i det första. Den hänskjutande domstolen ansåg sig, såsom sista instans, vara skyldig att begära förhandsavgörande. Den menar emellertid att det är nödvändigt att EU-domstolen klargör gränserna för denna skyldighet, bl.a. för att undvika risken för förfarandemissbruk.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen ville få klarhet i huruvida artikel 267 FEUF ska tolkas så, att **en nationell domstol mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning befrias från sin skyldighet enligt tredje stycket i denna bestämmelse att hänskjuta en fråga om tolkningen av unionsrätten till EU-domstolen när denna fråga har framställts av en part i ett framskridet skede av förfarandet, sedan överläggningen i målet redan har inletts eller en första begäran om**

förhandsavgörande redan har hänskjutits inom ramen för samma mål. Den framhöll inledningsvis att artikel 267 FEUF syftade till att säkerställa EU-rättens enhetliga tolkning, och därigenom dess fulla verkan. Genom bestämmelsen har ett direkt samarbete inrättats mellan domstolen och de nationella domstolarna, varigenom de nationella domstolarna aktivt tar del i att unionsrätten ges en korrekt tillämpning och enhetlig tolkning samt i att enskildas rättigheter enligt denna rättsordning skyddas. När en fråga om tolkningen av unionsrätten uppkommer vid en nationell domstol mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel, är denna domstol i princip skyldig att föra frågan vidare till EU-domstolen enligt artikel 267 tredje stycket FEUF. Den kan endast befrias från denna skyldighet om den har funnit att frågan saknar relevans, att den ifrågavarande unionsbestämmelsen redan har tolkats av domstolen eller att den korrekta tolkningen av unionsrätten är så uppenbar att det inte finns utrymme för rimligt tvivel (**CILFIT-kriterierna**). **Den omständigheten att den hänskjutande domstolen redan har framställt en begäran om förhandsavgörande i samma nationella mål påverkar inte denna skyldighet** när en fråga om tolkningen av unionsrätten – vilken måste besvaras för att avgöra målet – kvarstår även efter det att EU-domstolen har meddelat sitt avgörande.

Vad gäller den hänskjutande domstolens påpekande om nationella processuella bestämmelser som innebär att en ny fråga om tolkningen av unionsrätten som framställts av en part i det nationella målet efter det att talan väckts inte kan tas upp till prövning, eftersom den ändrar saken i målet, i synnerhet när den uppkommit efter det att en första begäran om förhandsavgörande har framställts, gäller att en domstol i sista instans avstå från att begära förhandsavgörande från EU-domstolen på grund av rättegångshinder som är hänförliga till själva förfarandet, förutsatt att **likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen** iakttas. I fråga om effektivitetsprincipen gäller att **nationella processuella regler som innebär att saken i målet bestäms av de grunder som åberopas i samband med att talan väcks är förenliga med effektivitetsprincipen** eftersom de säkerställer ett korrekt genomförande av förfarandet, bland annat genom att avvärja att förfarandet försenas till följd av bedömningen av nya grunder.

Skatterätt

Konkurrensrätt m.m.

[Talan om skadestånd mot dotterbolag för moderbolagets kartellsamarbete](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 6 oktober 2021 i mål C-882/19, Sumal, prövat en begäran om förhandsavgörande från Audiencia Provincial de Barcelona (Provinsdomstolen i Barcelona, Spanien) angående tolkningen av artikel 101 FEUF. Begäran har framställts i ett mål mellan Sumal SL och Mercedes Benz Trucks España SL angående det sistnämnda **dotterbolagets ansvar för dess moderbolags, Daimler AG:s, deltagande i en överträdelse av artikel 101 FEUF**. Mercedes Benz Trucks España är ett dotterbolag i Daimler-koncernen, vars moderbolag är Daimler. Mellan åren 1997 och 1999 förvärvade Sumal två lastbilar av Mercedes Benz Trucks España genom Stern Motor SL, som var återförsäljare för

Daimlerkoncernen. Den 19 juli 2016 antog kommissionen beslut C(2016) 4673 final om ett förfarande enligt artikel 101 [FEUF]. Enligt beslutet deltog femton europeiska lastbilstillverkare, däribland Daimler, i en konkurrensbegränsande samverkan i form av en enda, fortlöpande överträdelse av artikel 101 FEUF, bestående i hemliga arrangemang för fastställande av priser och höjningar av bruttopriset på lastbilar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) samt för tidsplanen för och övervältringen av kostnaderna för införandet av utsläppstekniker för dessa lastbilar i enlighet med gällande standarder. Denna överträdelse pågick, för bl.a. Daimler, mellan den 17 januari 1997 och den 18 januari 2011.

Sumal väckte talan vid Juzgado de lo Mercantil no 07 de Barcelona (handelsdomstol nr 7 i Barcelona, Spanien) och yrkade att Mercedes Benz Trucks España skulle förpliktas att betala 22 204,35 euro, vilket motsvarade den merkostnad för inköp som bolaget haft på grund av den konkurrensbegränsande samverkan som Daimler, vilket är moderbolag till Mercedes Benz Trucks España, hade deltagit i. Talan ogillades av det skälet att det sistnämnda bolaget inte ansvarade för moderbolagets överträdelse. Sumal överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen, som vill få klarhet i **huruvida talan om skadestånd till följd av konkurrensmyndigheternas beslut om fastställande av konkurrensbegränsande förfaranden kan riktas mot dotterbolag som inte omfattas av dessa beslut men som till 100 % innehåller de bolag som är direkt berörda av nämnda beslut.**

EU-domstolen framhöll inledningsvis att artikel 101.1 FEUF har **direkt effekt** i förhållandet mellan enskilda och ger rättigheter för enskilda som de nationella domstolarna ska skydda. Den fulla verkan av artikel 101 FEUF och, i synnerhet, den **ändamålsenliga verkan av förbudet** i punkt 1 i artikeln skulle **äventyras** om inte var och en kunde begära ersättning för skada som orsakats av ett avtal eller ett beteende som kan begränsa eller snedvrída konkurrensen. Denna **rätt** för varje enskild att begära **ersättning för en sådan skada förstärker nämligen den verkningfulla karaktären av unionens konkurrensregler** genom att den avskräcker från sådana, ofta hemliga, avtal eller förfaranden som kan begränsa eller snedvrída konkurrensen och bidrar följaktligen till att bevara en effektiv konkurrens i unionen. Införandet av en sådan rättighet är således inte bara **ägnat att avhjälpa** den direkta skada som personen i fråga påstår sig ha lidit, utan **även indirekta skador på strukturen och funktionen hos marknaden**, vilken inte har kunnat bli fullt ekonomiskt effektiv, särskilt till förmån för de berörda konsumenterna. **Rätten att begära skadestånd utgör en integrerad del av systemet för genomförande av konkurrensreglerna**, som syftar till att bestraffa företagets konkurrensbegränsande beteenden och avskräcka dem från sådana beteenden.

Begreppet företag i den mening som avses i artikel 101 FEUF, som är ett självständigt unionsrättsligt begrepp, kan således inte ha olika räckvidd i samband med kommissionens åläggande av böter enligt artikel 23.2 i förordning nr 1/2003 och vid talan om skadestånd för överträdelse av unionens konkurrensregler. Begreppet omfattar således varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras, och avser således en ekonomisk enhet oavsett om denna ur rättslig synvinkel består av flera fysiska eller juridiska personer. **För att hålla en juridisk enhet som tillhör en ekonomisk enhet ansvarig, måste det styrkas att minst en juridisk enhet som tillhör denna ekonomiska enhet har åsidosatt artikel 101.1 FEUF**, så att det företag som utgörs

av nämnda ekonomiska enhet har överträtt denna bestämmelse och att denna omständighet anges i ett kommissionsbeslut som vunnit laga kraft. Begreppet "företag" och därmed även "ekonomisk enhet" medför i detta avseende automatiskt solidariskt ansvar mellan de enheter som utgör den ekonomiska enheten vid tidpunkten för överträdelsen. Begreppet företag är emellertid ett **funktionellt begrepp**, eftersom den ekonomiska enhet som utgör detta begrepp ska identifieras med hänsyn till syftet med avtalet i fråga. Ett och samma moderbolag kan således ingå i flera ekonomiska enheter, beroende på den ekonomiska verksamheten i fråga, vilka består av moderbolaget och olika kombinationer av dotterbolag som alla ingår i samma koncern. Om så inte vore fallet skulle ett dotterbolag som ingår i en sådan koncern **riskera att hållas ansvarigt för överträdelser som begåtts inom ramen för ekonomisk verksamhet som inte har något samband med dess egen verksamhet** och i vilken det inte ens var indirekt inblandat.

Av det ovan anförda följer att inom ramen för en skadeståndstalan, som grundar sig på förekomsten av en överträdelse av artikel 101.1 FEUF som kommissionen konstaterat i ett beslut, kan **en juridisk person som inte i beslutet anges som skyldig till en överträdelse av konkurrensrätten ändå hållas ansvarig på grund av en annan juridisk persons överträdelse, när båda dessa juridiska personer ingår i samma ekonomiska enhet och således utgör ett företag** i den mening som avses i artikel 101 FEUF. Den skadelidande har **bevisbördan** för att så är fallet. Det berörda dotterbolaget måste kunna göra gällande sin **rätt till försvar** på ett verkningfullt sätt i syfte att visa att det inte tillhör nämnda företag och dotterbolaget har, när kommissionen inte har fattat något beslut med tillämpning av artikel 101 FEUF, även rätt att **bestrida själva förekomsten** av den påstådda överträdelsen. [Pressmeddelande](#) har lämnats.

Inre marknaden och fri rörlighet

[Finska böter för underlåtenhet att medföra handlingar som styrker nationalitet alltför kraftiga](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 6 oktober 2021 i mål C-35/20, A, prövat en begäran om förhandsavgörande från Högsta domstolen (Finland) angående tolkningen av artikel 21.1 FEUF, artiklarna 4.1, 5.1 och 27.2 i direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier m.m. och av artikel 21 i förordning (EG) nr 562/2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna). Begäran har framställts i ett brottmål mot A angående dennes passage av Finlands nationella gräns ombord på en fritidsbåt, utan medförande av identitetskort eller pass.

A, som är finländsk medborgare, färdades med en fritidsbåt från Finland till Estland och tillbaka igen. Resan började och slutade i Finland. Under resan passerade A ett område med internationellt vatten mellan dessa båda medlemsstater. A var innehavare av ett giltigt finländskt pass, men medförde inte detta under resan. Vid en gränskontroll som utfördes i Helsingfors när han återvände till Finland kunde A följaktligen inte uppvisa vare sig detta pass eller någon annan resehandling. A:s identitet kunde emellertid fastställas på grundval av det körkort som han innehade. Åklagaren väckte åtal mot A vid Helsingfors tingsrätt för **lindrigt riksgränsbrott**.

Efter fällande dom med påföljdseftergift i tingsrätt och frikännande dom i hovrätt överklagades målet till finska HD. Högsta domstolen har erinrat om att EU-domstolen i punkt 45 i domen av den 21 september 1999, *Wijsenbeek* (C-378/97, EU:C:1999:439), slog fast att unionsrätten inte utgör hinder för att en medlemsstat ålägger en person, vid äventyr av straffrättsliga påföljder, att styrka sitt medborgarskap när han eller hon reser in på denna medlemsstats territorium, förutsatt att påföljderna är jämförbara med dem som tillämpas på liknande nationella lagöverträdelser och inte är oproportionerliga, men vill veta om detta alltså gäller. Även om det faktiskt framgår av kodexen om Schengengränserna att varje medlemsstat kan föreskriva en skyldighet för unionsmedborgarna att medföra en giltig resehandling, vill Högsta domstolen nämligen få klarhet i huruvida och, om så är fallet, under vilka förutsättningar ett åsidosättande av denna skyldighet kan bli föremål för en sanktion, eftersom det inte kan uteslutas att åläggandet av en sanktion innebär ett åsidosättande av rätten till fri rörlighet enligt artikel 21.1 FEUF. Den ställde därför tre tolkningsfrågor till EU-domstolen.

EU-domstolen konstaterade att **den första frågan** avsåg att ge klarhet i dels huruvida unionsmedborgares rätt till fri rörlighet enligt artikel 21.1 FEUF, vilken preciseras i direktiv 2004/38, med hänsyn till bestämmelserna om passage av gränser i förordning nr 562/2006 ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken **en medlemsstat ålägger sina medborgare, vid äventyr av straffrättsliga påföljder, att medföra ett giltigt identitetskort eller pass när de reser till en annan medlemsstat**, dels huruvida den omständigheten att en sådan resa görs med en fritidsbåt och att internationellt vatten passeras under resan har någon betydelse i detta sammanhang. Den framhöll att unionslagstiftaren har avsett att fastställa en formalitet som är förenad med den fria rörligheten genom att direktivet villkora en unionsmedborgares rätt att bege sig till en annan medlemsstat av att vederbörande medför en sådan handling. Denna formalitet syftar till att underlätta utövandet av rätten till fri rörlighet genom att säkerställa att varje person som åtnjuter denna rätt utan svårighet identifieras som sådan vid en eventuell kontroll. **Medlemsstaterna får** emellertid själva, enligt artikel 36 i direktivet, **välja de sanktioner** som antas. Därmed kan medlemsstaterna föreskriva straffrättsliga påföljder avseende ett sådant fall, under förutsättning att dessa bland annat är förenliga med **proportionalitetsprincipen** och **likabehandlingsprincipen**.

Avskaffandet av kontroller vid de inre gränserna påverkar inte medlemsstaternas möjlighet enligt artikel 21 i förordning nr 562/2006 att utföra identitetskontroller inom deras territorier och att för detta ändamål föreskriva en skyldighet att inneha och bära på sig dokument och handlingar. Den första frågan besvarades därmed på så sätt att unionsmedborgares rätt till fri rörlighet enligt artikel 21 FEUF, vilken preciseras genom direktiv 2004/38, ska med hänsyn till bestämmelserna om passage av gränser i förordning nr 562/2006 tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning genom vilken en medlemsstat ålägger sina medborgare, vid äventyr av straffrättsliga påföljder, att medföra ett giltigt identitetskort eller pass när de, oavsett med vilket transportmedel och vilken färdväg, reser till en annan medlemsstat, under förutsättning att de närmare bestämmelserna om dessa påföljder är förenliga med de allmänna principerna i unionsrätten, däribland **proportionalitetsprincipen** och **icke-diskrimineringsprincipen**. Enligt **svaret på den andra frågan** gäller detta emellertid under förutsättning att denna skyldighet **inte utgör ett villkor för rätten**

till inresa. En resa från en annan medlemsstat till den aktuella medlemsstaten, som genomförs med en fritidsbåt och under vilken internationellt vatten passerar, ingår bland de fall i vilka det kan begäras att en sådan handling ska uppvisas. Enligt svaret på den tredje frågan är **böter vilka typiskt sett kan uppgå till 20 procent av gärningsmannens nettoinkomst per månad en alltför kraftig sanktion**, då sådana böter inte står i proportion till svårhetsgraden av denna överträdelse, som är att anse som ringa.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Straff- och civilrättsligt samarbete

[Samtycke av person som överlämnats enligt en europeisk arresteringsorder för ytterligare lagföring kan inhämtas i den utfärdande medlemsstaten](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 26 oktober 2021 i målen C-428/21 PPU och C-429/21 PPU, Openbaar Ministerie, prövat en begäran om förhandsavgörande från Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna), angående tolkningen av artiklarna 27.3 g, 27.4 och 28.3 i rambeslut 2002/584/RIF om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, samt av artikel 47 i EU-stadgan. Respektive begäran har framställts i samband med **verkställighet i Nederländerna av två europeiska arresteringsorder**, vilka utfärdats av de ungerska rättsliga myndigheterna mot HM, som är tredjelandsmedborgare (mål C-428/21 PPU), respektive av de belgiska rättsliga myndigheterna mot TZ, som är nederländsk medborgare (mål C-429/21 PPU). Respektive begäran om förhandsavgörande har sin upprinnelse i den framställan om samtycke som gjorts av dessa rättsliga myndigheter, den första med stöd av artikel 27.4 i rambeslut 2002/584 och den andra med stöd av artikel 28.3 i rambeslutet.

I det förnämnda målet fattade den hänskjutande domstolen beslut om överlämnande av HM till Ungern för lagföring i denna medlemsstat avseende gärningar som kvalificerades som "penningtvätt". Det faktiska överlämnandet till Ungern ägde rum den 25 juni 2020 och HM är sedan dess frihetsberövad där. Den 13 april 2021 överlämnade en ungersk rättslig myndighet, med stöd av artikel 27.3 g och 27.4 i rambeslut 2002/584, en framställan till den hänskjutande domstolen om samtycke till att HM lagfördes i Ungern för andra brott än de brott som låg till grund för överlämnandet, bland annat för andra gärningar som utgjorde penningtvätt och som HM påstods ha begått före överlämnandet. Enligt uppgift från den hänskjutande domstolen, som är den verkställande rättsliga myndigheten i detta mål, innehåller framställan om samtycke de uppgifter som föreskrivs i artikel 8.1 i rambeslut 2002/584, liksom ett protokoll från HM:s hörande av en ungersk rättslig myndighet. Vid hörandet ska HM, som biträdades av en advokat, ha förklarat att han inte önskade avstå från att utnyttja specialitetsbestämmelsen i artikel 27.3 f i rambeslutet. HM har däremot inte vare sig närvarat eller varit representerad i samband med inhämtandet av samtycke från den hänskjutande domstolen.

Förutsättningarna i det andra målet ger upphov till samma frågeställning, nämligen i **vilken medlemsstat och på vilket sätt den överlämnade personen ska kunna utöva sin rätt att bli hörd när en rättslig myndighet i den utfärdande medlemsstaten gör en sådan framställan om samtycke som avses i artikel**

27.3 g och 27.4 i rambeslut 2002/584 till den verkställande rättsliga myndigheten.

EU-domstolen konstaterade att de frågor som ställts avsåg att ge klarhet i **huruvida** artikel 27.3 g och 27.4 samt artikel 28.3 i rambeslut 2002/584, betraktade mot bakgrund av rätten till ett effektivt domstolsskydd som garanteras i artikel 47 i stadgan, ska tolkas så, att **en person som överlämnats till den utfärdande rättsliga myndigheten med stöd av en europeisk arresteringsorder har rätt att höras av den verkställande rättsliga myndigheten i ett sådant fall då denna myndighet har mottagit en framställan om samtycke** enligt dessa bestämmelser i rambeslutet från den utfärdande myndigheten. För det fall denna fråga besvaras jakande önskar den hänskjutande domstolen svar på frågan om **hur denna rätt för den berörda personen att höras ska utövas rent konkret.**

EU-domstolen påminde inledningsvis om **principen om ömsesidigt förtroende**, som innebär att **medlemsstaterna**, förutom under exceptionella omständigheter, **har en skyldighet att utgå från att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten** och särskilt de grundläggande rättigheter som erkänns där. Härav följer att de verkställande rättsliga myndigheterna i princip endast kan vägra att verkställa en sådan order av de skäl som på ett uttömmande sätt räknas upp i rambeslut 2002/584. De aktuella artiklarna 27 och 28 i rambeslutet kan därför inte tolkas på ett sätt som medför att de motverkar det mål som eftersträvas genom rambeslutet, nämligen att underlätta och påskynda överlämnandet mellan medlemsstaternas rättsliga myndigheter med hänsyn till det ömsesidiga förtroende som ska finnas dem emellan.

Vad gäller rätten att höras i de situationer som aktualiseras i målen vid den hänskjutande domstolen – när en begäran om samtycke lämnats till den verkställande myndigheten för lagföring för andra brott än dem för vilka personen överlämnats eller för ett efterföljande överlämnande av denna person till en annan medlemsstat – konstaterade EU-domstolen att berörda personen, som visserligen redan överlämnats till den utfärdande rättsliga myndigheten med stöd av en europeisk arresteringsorder när den verkställande rättsliga myndigheten ombeds lämna sitt samtycke, ändå riskerar ytterligare frihetsinskränkning genom beslutet. Personen har därför en rätt att yttra sig, vilket ska ske vid den verkställande myndigheten. När det gäller formerna för ett sådant hörande saknas bestämmelser i rambeslutet, men den verkställande myndighetens beslut om samtycke ska fattas senast 30 dagar efter det att framställan har mottagits. Det ska således säkerställas att den berörda personen hörs, på ett meningsfullt och effektivt sätt, utan att den bakomliggande tanken med rambeslut 2002/584 och rambeslutets syfte att påskynda förfarandena för överlämnande äventyras. Det finns mot den bakgrunden inget som hindrar att det konkreta utövandet av denna rätt sker i den utfärdande medlemsstaten. Tolkningsfrågorna besvarades mot den bakgrunden på följande sätt: Artikel 27.3 g och 27.4 samt artikel 28.3 i rambeslut 2002/584, betraktade mot bakgrund av rätten till ett effektivt domstolsskydd som garanteras i artikel 47 i stadgan, ska tolkas så, att en person som överlämnats till den utfärdande rättsliga myndigheten med stöd av en europeisk arresteringsorder har rätt att höras av den verkställande rättsliga myndigheten i ett sådant fall då denna myndighet har mottagit en framställan om samtycke enligt dessa bestämmelser i rambeslutet från den utfärdande rättsliga myndigheten. Detta hörande kan äga rum i den utfärdande

medlemsstaten och de rättsliga myndigheterna i den medlemsstaten är i så fall skyldiga att se till den berörda personen även utan den verkställande rättsliga myndighetens direkta medverkan kan utöva sin rätt att höras på ett meningsfullt och effektivt sätt. Det åligger emellertid den verkställande rättsliga myndigheten att se till att den förfogar över tillräckliga uppgifter, bland annat vad gäller den berörda personens ståndpunkt, för att – med fullständigt iakttagande av denna persons rätt till försvar – kunna fatta ett välgrundat beslut om den framställan om samtycke som gjorts med stöd av artikel 27.4 i rambeslut 2002/584 eller artikel 28.3 däri och vid behov begära att den utfärdande rättsliga myndigheten utan dröjsmål lämnar kompletterande uppgifter.

[Översättning av beslut om böter kan krävas för erkännande och verkställighet enligt rambeslutet](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 6 oktober 2021 i mål C-338/20, Prokuratura Rejonowa Łódź-Bałuty, prövat en begäran om förhandsavgörande från Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Distriktsdomstolen i Łódź, Łódź centrum, Polen) angående tolkningen av artikel 20.3 i rambeslut 2005/214/RIF om **tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff**. Begäran har framställts i ett förfarande som anhängiggjorts av Centraal Justitieel Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB) (centrala indrivningsmyndigheten, justitie- och säkerhetsdepartementet (CJIB), Nederländerna) för att ett bötesstraff som påförts D.P. i Nederländerna med anledning av en överträdelse av vägtrafikbestämmelserna ska erkännas och verkställas i Polen.

CJIB ansökte den 21 januari 2020 vid den hänskjutande domstolen om erkännande och verkställighet av det beslut som CJIB meddelat. Genom nämnda beslut ålades D.P., som är bosatt i Polen, böter på 210 euro på grund av en överträdelse av vägtrafikbestämmelserna, det vill säga framförande av ett fordon med två däck som inte uppfyllde de erforderliga kraven. CJIB upplyste att beslutet **inte hade delgetts mottagaren tillsammans med en översättning till polska**. CJIB tillade att beslutet hade avfattats på nederländska och att det åtföljts av ytterligare förklaringar på engelska, franska och tyska samt en hänvisning till webbplatsen www.cjib.nl, på vilken det fanns information på polska bland annat om hur den berörda personen kan betala böterna, överklaga dem och kontakta CJIB för att ställa frågor eller erhålla ytterligare förklaringar. Vid förhandlingen vid den hänskjutande domstolen förklarade D.P. att han i början av december 2019 hade erhållit en skrivelse från Nederländerna som inte innehöll någon översättning till polska, vilket innebar att han inte kunde besvara skrivelsen eftersom han inte förstod innehållet i den. Den hänskjutande domstolen var osäker på om det var förenligt med rätten till försvar att den enskilde inte delges en översättning av beslutet på ett språk hen förstår.

EU-domstolen konstaterade att frågan avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 20.3 i rambeslut 2005/214 ska tolkas så, att den tillåter att myndigheten i den verkställande medlemsstaten vägrar att verkställa ett beslut om bötesstraff, i den mening som avses i artikel 1 a i rambeslutet, när beslutet har delgetts mottagaren utan att åtföljas av en översättning av beslutet till ett språk som vederbörande förstår.

EU-domstolen framhöll att en trafikförseelse utgör en brottslig gärning, vilket innebär att förfarandet omfattas av tillämpningsområdet för artikel 6.1 och 6.3 i

Europakonventionen, vilka bestämmelser ska beaktas vid tolkningen av artikel 47 andra stycket och artikel 48.2 i stadgan. **Mottagaren av ett beslut som omfattas av tillämpningsområdet för rambeslut 2005/214 har således rätt att göra gällande de grundläggande rättigheter som stadfästs i artikel 47 andra stycket och artikel 48.2 i stadgan**, och myndigheterna i medlemsstaterna ska därför säkerställa att dessa rättigheter iakttas. Iakttagandet av rätten till ett effektivt domstolsskydd kräver att ett verkligt och faktiskt mottagande av beslut garanteras, det vill säga att de delges mottagaren, men också att en sådan delgivning gör det möjligt för mottagaren att på ett detaljerat sätt få kännedom om de skäl som ligger till grund för det beslut som fattats rörande honom eller henne och de rättsmedel som kan tillgripas mot ett sådant beslut samt den föreskrivna fristen för att göra detta så att mottagaren på ett effektivt sätt kan tillvarata sina rättigheter och med kännedom om samtliga omständigheter avgöra huruvida det finns anledning att överklaga beslutet till domstol. Enligt artikel 6.3 i Europakonventionen ska iakttagandet av rätten till försvar dessutom innefatta en rätt för den berörda personen att utan dröjsmål, ”på ett språk som han förstår” och i detalj, underrättas om innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom. Den **behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten kan följaktligen**, med stöd av artikel 20.3 i rambeslut 2005/214, **motsätta sig erkännande och verkställighet** av ett beslut om bötesstraff, i den mening som avses i artikel 1 a i rambeslutet, **när beslutet har delgetts mottagaren utan att åtföljas av en översättning** av de uppgifter i beslutet som är väsentliga för att den berörda personen ska kunna förstå vad han eller hon anklagas för och ha möjlighet att fullständigt utöva sin rätt till försvar, eller om möjligheten att vid behov erhålla en översättning av dessa uppgifter. Nämnade uppgifter omfattar bland annat den gärning som ligger till grund för det beslut som delgetts, det konstaterade brottet, den ålagda påföljden, de rättsmedel som kan tillgripas mot beslutet, den frist som föreskrivs för detta och angivelsen av det organ som överklagandet ska inges till. För det fall den berörda personen gör gällande att en översättning är nödvändig ankommer det på de behöriga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten att vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att översättningen utförs utan dröjsmål. Frågan besvarades mot den bakgrunden på följande sätt:

Artikel 20.3 i rambeslut 2005/214 ska tolkas så, att den tillåter att myndigheten i den verkställande medlemsstaten vägrar att verkställa ett beslut om bötesstraff, i den mening som avses i artikel 1 a i rambeslutet, för ett vägtrafikbrott, när beslutet har delgetts mottagaren utan att åtföljas av en översättning, till ett språk som vederbörande förstår, av de uppgifter i beslutet som är väsentliga för att mottagaren ska kunna förstå vad han eller hon anklagas för och fullständigt kunna utöva sin rätt till försvar, och utan att vederbörande har getts möjlighet att på begäran erhålla en sådan översättning.

Se, angående samma rambeslut, även [domen i mål C-136/20](#), meddelad samma dag.

Informationssamhället

Arbetsrätt

Konsumenträtt

Migrationsrätt

Miljörätt

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

[Europarättslig tidskrift](#) är åter fritt tillgänglig på nätet. Från senaste numret kan nämnas [EU:S rättighetsstadga och rättsstatsproblem](#), av Joakim Nergelius.

[Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet. Från dess webbplats på senare tid noteras [Expected effects of the Covid-19 pandemic on the IFRS financial statements for the financial year 2020](#), av Hanno Kirsch, Johan Lorentzon & Stefan Olsson.

[Svensk juristtidning](#) tillhandahåller alla artiklar fritt på nätet. Från senare datum kan, även om den inte är av särskilt EU-rättsligt intresse, noteras [Hur dum får man vara?](#) av Richard Åkerman

NYA MÅL

[Högsta domstolen begär förhandsavgörande i mål om vårdnad av barn](#)

Högsta domstolen har i mål Ö 6583-20 den 14 september 2021 beslutat begära förhandsavgörande från EU-domstolen, där målnumret är C-572/21. Frågan lyder: Behåller domstolen i en medlemsstat sin behörighet enligt artikel 8.1 i Bryssel II-förordningen om det barn som målet rör under domstolsförfarandet byter hemvist från en medlemsstat till ett tredjeland som är anslutet till 1996 års Haagkonvention (jfr artikel 61 i förordningen)?

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET

[Lagrådsremiss Fjärde järnvägspaketet](#)

Den EU-rättsliga regleringen om järnväg har utökats och blivit mer detaljerad sedan första järnvägspaketet införlivades i svensk rätt 2004. Vid genomförandet av direktiven i fjärde järnvägspaketet föreslås därför att nuvarande järnvägslag ersätts av fyra nya lagar: järnvägsmarknadslagen, järnvägstekniklagen, järnvägssäkerhetslagen och lagen om nationella järnvägssystem.

I sak innehåller de nya lagarna endast begränsade ändringar och nyheter. Den föreslagna regleringen överensstämmer dock bättre med direktivens uppdelning och struktur och bedöms därmed bli mer överskådlig och lättare att tillämpa tillsammans med det stora antalet direkt tillämpliga EU-rättsakter.

Bland nyheterna i de nya lagarna kan följande nämnas:

- Kraven för att säkerställa infrastrukturförvaltares oberoende utökas både generellt och i s.k. vertikalt integrerade företag, dvs. organisations- och bolagsstrukturer som innefattar både förvaltning av infrastruktur och utövande av trafik.
- Europeiska unionens järnvägsbyrå (ERA) ges en utökad roll genom att järnvägsbyrån ska pröva och utfärda fordonsgodkännanden och gemensamma säkerhetsintyg.
- Kraven på EG-kontroll utökas genom att det vid sidan av nuvarande anmälda organs kontroll av överensstämmelse med EU-harmoniserade regler införs krav på att utsedda organ ska utföra kontroll av överensstämmelse i förhållande till nationella regler.
- Bestämmelser om säkerhetsstyrningssystem och riskkontrollåtgärder utökas.
- De flesta straffbestämmelser ersätts av sanktionsavgifter.

De nya lagarna och de följdändringar som föreslås i andra lagar ska träda i kraft den 1 februari 2022.

[Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem – lagrådsremiss](#)

Två EU-förordningar som antogs 2017 innebär att det ska inrättas ett gemensamt in- och utresesystem för elektronisk registrering av de tredjelandsmedborgare som passerar de yttre gränserna för kortare vistelser, eller som nekas inresa. Systemet syftar till att förbättra och effektivisera in- och utresekontrollerna vid de yttre gränserna och till att bidra till bättre möjligheter att identifiera personer som inte uppfyller villkoren för inresa eller vistelse inom medlemsstaternas territorium. Systemet ska även kunna användas av de brottsbekämpande myndigheterna för att förstärka den inre säkerheten och kampen mot terrorism och andra grova brott. Förordningarna är direkt tillämpliga och gäller som lag i Sverige. De ska börja tillämpas fullt ut vid ett datum som kommissionen ska fastställa.

I lagrådsremissen föreslår regeringen de lagändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem. Förslagen handlar om att en utlänning ska lämna fingeravtryck och låta sig bli fotograferad för att en kontroll mot in- och utresesystemet ska kunna göras. De handlar också om behandling av de personuppgifter som tas vid kontroll och om regelverkets förhållande till annan reglering om behandling av personuppgifter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

[Nya mervärdesskatteregler om vissa förvärv som görs av EU-organ med anledning av covid-19-pandemin - Prop. 2021/22:35](#)

I propositionen föreslås att inköp som görs av Europeiska kommissionen eller andra EU-organ i syfte att hantera covid-19-pandemin antingen ska undantas från mervärdesskatt eller medföra en rätt till återbetalning av mervärdesskatt.

Ett undantag från mervärdesskatt föreslås också vid EU-organs import för sådana ändamål. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022 men tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 2021.

De föreslagna ändringarna genomför rådets direktiv (EU) 2021/1159 av den 13 juli 2021 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga undantag för import och vissa leveranser, med anledning av covid-19- pandemin.

[EU:s förordning om terrorism-innehåll på internet – frågan om behörig myndighet](#)

SOU 2021:76

Delbetänkande av Utredningen om behörig myndighet och lämpliga sanktioner enligt EU:s förordning om att hantera spridning av terrorisminnehåll online.

EU har antagit en förordning om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll på internet (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online). Förordningen innehåller flera nyheter. Bland annat införs en möjlighet för behöriga myndigheter i medlemsstaterna att utfärda avlägsnandeorder mot värdtjänstleverantörer. En avlägsnandeorder innebär att en värdtjänstleverantör måste avlägsna terrorisminnehåll eller göra sådant innehåll oåtkomligt i samtliga medlemsstater inom en timme från det att leverantören mottog ordern. Andra uppgifter som följer av förordningen är att de behöriga myndigheterna ges möjlighet att granska avlägsnandeorder som berör den egna medlemsstaten, att kontrollera att en värdtjänstleverantör som är exponerad för terrorisminnehåll vidtar specifika åtgärder och att besluta om sanktioner vid överträdelse av förordningen.

Förordningen förutsätter att samarbetet utvecklas mellan medlemsstaterna respektive mellan medlemsstaterna och Europol.

Förordningen ställer krav på att rätten till ett effektivt rättsmedel tillgodoses i medlemsstaterna. Det innebär till exempel att en avlägsnandeorder ska kunna överklagas till domstol i den medlemsstat där orden utfärdats.

Det framgår även att tillämpningen av förordningen inte ska medföra någon ändring av skyldigheten att respektera de rättigheter, friheter och principer som avses i artikel 6 i EU-fördraget eller påverka de grundläggande principer som rör yttrande- och informationsfrihet, inbegripet mediernas frihet och mångfald. Det senare innebär bland annat att material inte ska anses vara terrorisminnehåll om det sprids till allmänheten i utbildningssyfte, journalistiskt syfte, konstnärligt syfte, forskningssyfte eller i syfte att förhindra eller bekämpa terrorism. Det omfattar inte heller material som ger uttryck för polemiska eller kontroversiella åsikter inom ramen för den offentliga debatten.

Utredningens uppdrag är att ta ställning till om Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen bör utses till behörig myndighet i Sverige, att föreslå vilka sanktioner som ska aktualiseras vid överträdelser av förordningen och att i övrigt lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningen har i denna del haft att överväga om Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen ska utses till behörig myndighet. Det finns enligt utredningen skäl som talar både för och emot att utse respektive myndighet. Utredningen menar sammantaget att övervägande skäl talar för att Polismyndigheten är mest lämplig för uppdraget och föreslår därför att regeringen utser Polismyndigheten till behörig myndighet enligt förordningen.

Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 15 april 2022.